

Pro Neuron je důležité, jak lze vaše poznatky přenést do praxe, říká studentka Sára Englišová ze stipendijního pobytu v Izraeli

Studentka politologie na FF UK aktuálně pobývá na dvouměsíční letní stáži na Hebrejské univerzitě v Jeruzalémě. Do Izraele vyjela v rámci druhého ročníku Nadačního fondu Neuron & IOCB Tech Internships in Israel, jehož cílem je přenesení zahraničních poznatků do české vědy.

Čím se ve svém výzkumu na stáži zabýváte?

Výzkum, který nyní na Hebrejské univerzitě provádím, souvisí s mou diplomovou prací. Rozhodla jsem se ji psát na téma

moderního židovského mesianismu a jeho různých náboženských či sekulárních podob ve 20. století. Vybrala jsem si proto několik autorů či osobností, které podle mě nejlépe ilustrují široké spektrum židovského mesianismu v tomto období.

Na jedné straně se zabývám dvěma německo-židovskými autory, Franzem Rosenzweigem a Walterem Benjaminem, kteří představují mesianistické myšlení z pozice židovského exilu. Na straně druhé se zaměřuji na sionistické hnutí a zkoumám mesianistické prvky v myšlení prvního izraelského premiéra Davida Ben-Guriona a mesianistickou vizi Cvi Jehudy Kooka, hlavního představitele ultranacionalistického osadnického hnutí Guš Emunim, které vzniklo v roce 1974.

K danému tématu lze přistupovat z různých perspektiv. Mě na něm nejvíce zajímá, jak se jednotliví autoři vztahují k času a historii. V židovské historii byl mesianismus často vnímán jako pasivní očekávání příchodu mesiáše, to se ale ve 20. století v důsledku odlišného vnímání času a historie v evropském prostoru mění. Mesianismus se na úrovni teorie, ale také praxe stává prostředkem, kterým člověk může transformovat svět kolem sebe – něco, co izraelský teoretik David Ohana nazývá prométheovskou vášní 20. století. Ta spočívala v tom, že lidé již nechtěli bezmocně čekat na to, co přijde, ale naopak doufali v urychlení příchodu spásy pomocí svého jednání.

Samozřejmě každý z autorů interpretuje podstatu této spásy odlišně, je ale zajímavé, že všichni se shodují na schopnostech člověka přiblížit se spáse již dnes, či zítra, což je jasně v rozporu s teleologickými představami o historii, které dominovaly v 19. století či klasickým pojetím mesianismu v židovském myšlení.

Bylo náročné podat přihlášku do grantového programu? Co vše k tomu bylo potřeba vyřídit?

Nebylo to příliš odlišné od průběhu přijímacího řízení v rámci meziuniverzitních dohod na UK. Nejzásadnější je najít školitele přímo v Izraeli. Od toho je potřeba získat potvrzení, že pod jeho vedením absolvujete studijní pobyt. Náplň pobytu pro humanitní vědy znamená zejména průběžnou konzultaci vaší práce, zbytek je čistě na domluvě s daným školitelem. Dále je potřeba získat doporučující dopis od vyučujícího z UK, jak je často standardem také u jiných přijímacích řízení. V neposlední řadě je pro Neuron důležité vědět, jak lze vaše poznatky přenést do praxe. Proto je důležité si uvědomit, jak se vaše téma vztahuje k současným otázkám a zda se dá případně využít i mimo akademickou sféru.

Navzdory tomu, že je moje téma především historické a teoretické, úzce souvisí s dnešním rostoucím radikalismem a

pravicovým extremismem osadnických hnutí na okupovaném Západním břehu Jordánu, které často vycházejí právě z myšlenek již zmíněného hnutí Guš Emunim. Klíčem pro pochopení jejich fungování je právě jejich ideologie vycházející z náboženského mesianismu.

Je ale důležité říct, že pro přihlášení do programu nemusí být vaše téma spjaté přímo s Izraelem. Kolegové z přírodních a technických věd zkoumají nejrůznější témata tohoto zaměření. Do Izraele tedy vyjeli především za odborníky z oblastí svých výzkumů. Nicméně je pravdou, že všichni humanitně zaměřeni kolegové v tomto ročníku se pokusili své téma izraelskému prostředí přizpůsobit. Kolegyně z VŠE například tento rok vyjela zkoumat sociální a ekonomická opatření přijatá během pandemie v ČR právě v porovnání s Izraelem.

Proč vás lákal pobyt zrovna v Izraeli?

Dr
uh
á
č
st
mé
pr
ác
e
tý
ka
jí
cí
se
Be
n-
Gu
ri
on

a
a
Cv
i
Je
hu
dy
Ko
ok
a
je
př
ím
o
sp
ja
tá
s
Iz
ra
el
em
a
si
on
is
ti
ck
ým
hn
ut
ím
,
pr
ot
o
js

em
si
zv
ol
il
a
pr
áv
ě
Iz
ra
el
.
Na
ch
áz
í
se
zd
e
mn
ož
st
ví
ar
ch
iv
ů
a
in
st
it
uc
í,
kt
er
é

se
si
on
is
me
m
či
ná
bo
že
ns
ký
m
si
on
is
me
m
za
bý
va
jí
.
Pr
o
mě
js
ou
ro
zh
od
ně
ne
jd
ůl
ež
it

ěj
ší
Be
n-
Gu
ri
on
ov
y
ar
ch
iv
y
v
Ne
ge
vu
.
Mi
mo
to
má
He
br
ej
sk
á
un
iv
er
zi
ta
bo
ha
to
u
kn

ih
ov
nu
na
té
ma
ta
sp
oj
en
á
s
ži
do
vs
ko
u
hi
st
or
ií
,
si
on
is
me
m
či
iz
ra
el
sk
ou
a
pa
le
st

in
sk
ou
po
li
ti
ko
u.

Na co jste se v rámci pobytu nejvíce těšila?

Nejvíce jsem se asi těšila na klid na psaní. Každý den tu mám konečně možnost se věnovat své práci, a to ještě pod dohledem skvělého školitele prof. Charlese Lesche. Dále mě samozřejmě lákalo zkoumat samotný Jeruzalém. V současnosti je to jedno z největších ohnisek izraelsko-palestinského konfliktu, především kvůli napjaté situaci v Šejch Džarráh a Starém městě. Zajímavé jsou pro mě ale také masivní protesty proti Netanjahuově vládě a plánované soudní reformě, které tu probíhají již od ledna.

Bc. Sára Englišová je studentkou druhého ročníku navazujícího magisterského programu Politické teorie na Filozofické fakultě UK. Na bakalářském stupni absolvovala sdružené studium filozofie a politologie. Na Hebrejské univerzitě v Jeruzalémě absolvuje během léta 2023 dvouměsíční výzkumný pobyt díky stipendiu Nadačního fondu Neuron.

Michal Otáhal